

Opetus- ja kulttuuriministeriö

OKM/35/010/2014

Lausunto luonnoksesta laiksi tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista

Lain sisältöä määrittää hyvin pitkälti direktiivin yksityiskohdat, jotka on muotoiltu varsin johdonmukaisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla esitykseen. Kirkkohallitus haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota muutamaan seikkaan.

Lain tavoitepykälässä (1 §) voisi huomioida myös tekijänoikeusmarkkinoiden toimivuuden, jolla voisi olla oma tulkintavaikutuksensa lain myöhemmässä soveltamisessa.

Lain 15 ja 17 §:ssä säädettäisiin valvontaelimestä ja liiketoiminnan johtamisesta. Direktiivissä on edellytetty, että yhteishallinnointiorganisaatiossa on käytössä valvontatoiminto suhteessa liiketoiminnan johtamiseen. Esityksessä tämä on esitetty toteutettavaksi yksitasoisessa hallintorakenteessa siten, että valvontaelimenä toimii hallitus ja liiketoiminnan johtamisesta vastaa toimitusjohtaja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toisaalta esitetään, että hallituksen jäsenet eivät saisi osallistua liiketoiminnan johtamiseen. Tältä osin esitetyt säännökset eivät tunnu toteuttavan direktiivin tavoitetta, ja ne eivät myöskään näyttäisi sopivan perinteiseen esimerkiksi yhdistyslaisissa omaksuttuun malliin yhdistyksen hallituksen asemasta yhdistyksen toiminnan johtamisessa.

Lain 14 §:ssä säädettäisiin, että yhteishallinnointiorganisaation yleiskokous päättäisi valvontaelimen ja toimitusjohtajan nimittämisestä ja erottamisesta. Direktiivin mukaisen valvontatoiminnan toteuttamisen näkökulmasta toimitusjohtajan nimittäjä ja erottaja on yllättävä ja toimitusjohtajan asemaa korostava. Perinteisesti toimitusjohtajan/toiminnanjohtajan nimittämis- ja erottamistoimivalta on organisaation hallituksella.

Direktiivin mukaan kansallisen lainsäätäjän on nimettävä lain toteuttamista valvova viranomainen. Valvovaksi viranomaiseksi esitetään opetus- ja kulttuuriministeriötä. Valvovasta viranomaisesta ja sen tehtävistä säädettäisiin lain 54 – 60 §:ssä. Esityksessä on pohdittu myös muita mahdollisia tahoja kuten kilpailu- ja kuluttajavirastoa sekä patentti- ja rekisterihallitusta valvovan viranomaisen tehtävään. Valvovan viranomaisen tehtävien sisällön näkökulmasta näiden tehtävien soveltuvuutta ministeriössä hoidettavaksi olisi syytä edelleen arvioida.

Kirkkoneuvos

Leena Rantanen

Lakimies

Mikko Tähtänen